

Minorpromotie



De wereld rond, Studies,
Schaak eens anders

Redactie-adres:

Oliver de Hert
Brabant Wal 61
4661 DW Halsteren
e-mail: minor@schaakt.nl
Homepage Minorpromotie: www.nbsb.nl/jeugd/minorpromotie

Aan dit nummer werkten mee:

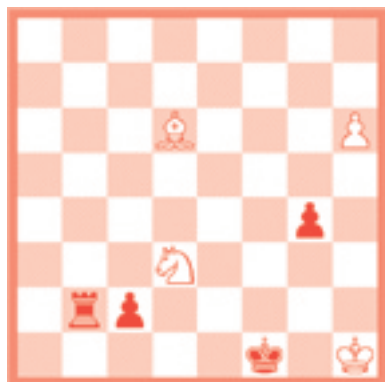
Oliver de Hert, Kees van Hogeloon, Arjon Severijnen, Dhr. Toeré,
André van der Graaf, Albert Jan Blank, Frans Peeters en Jan Haverhoek

Voorpagina:

Tygo Rommens van Staunton Etten-Leur. Foto: Frans Peeters

Minorpromotieopgave:

Een studie van De Feijter (1936)



Wit speelt en wint

Oplossing op bladzijde 18

©: Niets uit dit blad mag gepubliceerd worden zonder vooraf toestemming van de hoofdredacteur.

Minorpromotie is het jeugdblad van de NBSB. Het heeft als doelstelling het schaakspel onder de jeugd in Noord-Brabant te promoten.

Voorwoord

Minorpromotie 70

We hebben je in deze Minor het volgende te bieden: een mooi schaakverhaal om mee te beginnen en dan stukjes over de opening, middenspel, eindspel, problemen en studies. Wat er eigenlijk nog aan ontbreekt zijn partijen van jeugdschakers. Ik zou deze graag willen opnemen. Het idee erachter is om deze niet met een computer te analyseren maar met een titelhouder. Kijk, iedereen kan een partij in een computer gooien, maar een analyse van een erg sterke schaker, ja is toch anders en beter. Laat er juist fouten in zitten, daar kunnen de lezertjes dan weer op aanhaken. Het leuke aan een GM als Twan Burg is ook nog eens dat hij zelf als kind in de Minor stond. Anderen zijn uiteraard ook van harte welkom. Dus ben je FM, IM of GM en lijkt het je wat om mee te werken aan de Minorpromotie, neem contact op met ons.



Minorpromotieopgave	2
Voorwoord en Inhoud	3
Mat in één	4,5
De wereld rond: USA en Tjechië	6,7
Eindspel	8,9
Wil je matten?	10,11
Middenspel	12,13
Schaak eens anders	14,15
Studies met André	16,17
Oplossingen	18
Jeugdkalender	19
Hertenspelsels	20

Mat in één



Kees van Hogeloon

"Ha, ha, die Sofie! Ziet niet eens mat in één! Tjonge, jonge wat een sof. Sofie? Soffie! Soffie!"

Sofie had met de meeste kinderen op de schaakclub graag te doen maar niet met Ricardo. Wat een ettertje was dat! Tijdens de les werd een stelling getoond waar wit eenvoudig mat in één kon geven. Normaal geen probleem voor Sofie. Maar nu zag ze het even niet, had even een blackout. En Ricardo pestte haar daar nu de hele dag mee. "Niks van aantrekken, Sofie. Ricardo is een eikel", troostte Wouter haar. "Hij blijft maar bezig. Ik zag het gewoon even niet. Mat in één, het makkelijkste wat er is."

"We zien allemaal wel eens iets even niet. Geeft helemaal niks."

"Ik wou dat Ricardo een keer iets doms deed. Dan kunnen we hem een koekje van eigen deeg geven."

"Hmm... Dan kun je lang wachten, ben ik bang. Maar je zei dat mat in één het makkelijkste is wat er is. Dat is niet altijd waar."

"Hoezo? Eén zet waarmee de tegenstander mat gaat. Hoe moeilijk kan dat zijn?"

"Kom je straks even langs bij mij? Dan zal ik eens wat laten zien op internet."

Sofie bracht haar spullen naar huis en ging meteen door naar Wouter, die gelukkig vlakbij haar woonde. Ze vond het helemaal niet erg om bij Wouter langs te gaan, want Wouter was altijd superaardig. Wouter had de computer al aan staan.

"Op internet zijn echt supermoeilijke mat-in-één-opgaves te vinden. Hele moeilijke."

"Lijkt me sterk, maar laat maar eens zien."

"De allermoeilijkste die ik kon vinden was deze." Sofie staarde naar het

scherm en schrok. Wat een chaotische, ingewikkelde stelling, met voor zowel wit als zwart een heleboel stukken op het bord.

"Iksnap wat je bedoelt. Het duizelt me."

"Kijk er maar eens rustig naar. Ik ben benieuwd of je het antwoord kunt vinden. Ik deed er bijna een uur over om het antwoord te vinden. Veel spelers komen er helemaal niet uit."

Sofie ging er eens rustig voor zitten. Het ene na het andere schaak was op te heffen. Tot ze na een minuut of 10 eindelijk een schaakje vond wat niet op te heffen viel en mat was. Ze had het antwoord gevonden. "Goed zo!", riep Wouter. "Knap dat je het gevonden hebt. En nog redelijk snel. Wat zou je ervan vinden om dit eens voor te leggen aan Ricardo?"

"Die vindt vast ook de oplossing."

"Ik durf te wedden van niet. We kunnen het in ieder geval proberen."

Op de volgende clubavond begon Ricardo weer.

"Hé, Soffie, die geen mat in

“één kan vinden. Weer zin om lekker te verliezen?”

Wouter stapte naar voren. “Je kan wel om Sofie lachen, maar wedden dat jij ook geen mat in één kan vinden?” Ricardo bulderde van het lachen.

“Ik geen mat in één vinden? Ik ben niet zo dom als Sofie daar!”

“Ik heb hier een mat in één, waarvan ik durf te wedden dat jij die niet kunt oplossen. Ik wed om 5 euro.”

“Weddenschap aangenomen. Kom maar op.”

Wouter zette de stelling op het bord. Niet uit zijn hoofd, daar was hij echt te moeilijk voor.



“Wat is dit voor belachelijke stelling!”, riep Ricardo. “Dit slaat helemaal nergens op!”

“Wit geeft mat in één. Te moeilijk voor je? Sofie heeft hem opgelost.”

Ricardo keek en keek. Hij probeerde een paar zetten... maar het was steeds geen mat.

Hij gaf het na een stuk of 10 pogingen op.

“Belachelijk! Wit kan helemaal geen mat zetten!”

“Laat maar zien, Sofie”, zei Wouter en Sofie gaf mat in één.

Ricardo zei niks en liep weg. Wouter heeft zijn 5 euro nooit gekregen maar dat was niet erg. Ricardo op zijn nummer zetten was onbetaalbaar.

Weten jullie de oplossing te vinden?

Het antwoord staat op bladzijde 18.



De wereld rond



Arjon Severijnen

In deze Minorpromotie maken we een uitstapje naar een extreem scherpe schaakopening. Het probleem is alleen dat de opening geen verwijzing naar een land in de naam heeft, het gaat namelijk om een variant uit het Tweepaardenspel!

Gelukkig bestaat hiervoor een creatieve oplossing. De variant wordt namelijk ook wel de "Wilkes-Barre variant" genoemd. Dit is een verwijzing naar de Wilkes-Barre schaakclub in Amerika, waar eind 19e eeuw de Tsjech Karel Traxler begon te experimenteren met deze opening. Soms wordt de variant daarom ook wel de "Traxler variant" van het Tweepaardenspel genoemd.

We keren dus terug naar Amerika, waar we in 2015 en 2016 ook al enkele schaakopeningen

hebben onderzocht. En dit keer met een vleugje Tsjechië erbij als extra smaakmaker.

1. e2-e4 e7-e5
2. Pg1-f3 Pb8-c6
3. Lf1-c4 Pg8-f6

Vanaf hier zijn we terecht gekomen in het **Tweepaardenspel**. De naam is logisch: zwart besluit direct zijn beide paarden te ontwikkelen, anders dan bijvoorbeeld in de **Italiaanse opening**, waarbij hij eerst 3... Lc5 speelt.

4. Pf3-g5 Lf8-c5?!



Met deze loperzet zijn we beland in de "Wilkes-Barre variant" (ook wel "Traxler variant").

Een levensgevaarlijke keuze van zwart: hij offert de pion op f7 (en de aanval die wit er

gratis bij krijgt), om zelf ook aanvalskansen te krijgen. Zo zal zwart vaak proberen om op f2 te offeren.

Zwart hoeft dit risico overigens niet te nemen. Met 4...d5! heeft hij een veilig alternatief. Deze zet stopt de aanval tegen f7 en op 5.exd5 volgt 5... Pa5! Zwart offert tijdelijk de pion op d5, maar wint deze later vaak terug. Ook houdt hij een voorsprong in ontwikkeling, omdat zijn stukken zeer snel in het spel kunnen komen. Een mogelijk vervolg is 6.Lb5+ Ld7 7.Lxd7+ Dxd7 en zwart heeft een uitstekende stelling. Zie diagram:



5. Pg5xf7 Lc5xf2+

Dit stukoffer is de enige manier voor zwart om voldoende tegenspel te krijgen.

6. Ke1xf2 Pf6xe4+
7. Kf2-g1

Het enige goede veld voor de koning. Op bijvoorbeeld 7.Ke1?? volgt 7...Dh4+ en wit kan geen g3 spelen vanwege de penning op de toren op h1. Zwart antwoordt dan simpelweg met Pxd3!

7. ... Dd8-h4



De dreiging van zwart is duidelijk: met Df2 geeft hij mat in een! Als wit dit verdedigt met bijvoorbeeld 8.Df1, volgt 8... Tf8 en de witte stukken komen klem te staan door de penning van het paard op f7.

Als wit 8.De2 probeert, kan zwart met 8...Pd4 het paard met tempowinst bij de aanval halen. Dat is ook niet prettig voor wit.

8. g2-g3 Pe4xg3

Het lijkt erop dat deze zet niet

kan. De toren op h1 staat nu immers verdedigd door de witte koning. Daardoor staat de h2 pion dus niet meer gepend! Alleen heeft zwart heel andere plannen. Na 9.hxg3 Dxd3+ 10.Kf1 Tf8! loopt de witte koning enorm gevaar.

Wit staat nog niet direct verloren, maar hij moet wel bereid zijn materiaal terug te offeren om zijn koning te beschermen. Een leuke stelling om tegen elkaar uit te spelen!

9. Pf7xh8!



Dit levert toch problemen voor zwart op. Wit negeert het stukoffer op g3 en gaat verder met zijn eigen aanval.

9. ... Pg3xh1?

Nu gaat zwart de mist in. Hij had niet blind voor het materiaal moeten gaan en de zet 9... Pd4! moeten spelen. Daarmee zorgt hij ervoor dat de witte

dame niet via de f-lijn bij de zwarte koning kan komen. Voor de witspeler rest dan niet veel beters dan: 10.hxg3 Dxd3+ 11.Kf1 Df4+ en zwart heeft eeuwig schaak.

10. Dd1-f1



Het matzetten van de koning is veel belangrijker dan het winnen van materiaal! Zwart kan de matdreiging verdedigen maar omdat hij al zoveel geofferd heeft, blijft hij met een achterstand in materiaal zitten.

In plaats van te vechten koos hij in deze partij voor een snel einde:

10. ... d7-d6??
11. Df1-f7+ Ke8-d8
12. Df7-f8+ Kd8-d7
13. Lc4-e6+!! Kd7xe6
14. Df8-f7#

Volgende keer weer meer moois uit de wereld van de schaakopening!

EZP: toren en looper tegen toren II



Oliver de Hert

Wie schetst mijn verbazing? Dit eindspel waar we in de vorige MP aan zijn begonnen, heeft zijn opwachting gemaakt tijdens een belangrijk moment. IK heb het over een partij in de KNSB-competitie tussen De Stukkenjagers 1 en Venlo 1. Vriend Erwin Kalle vertelde mij over het treffen. De tussenstand was $4\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ met alleen dit eindspel nog aan de gang. Erwin zag het allemaal gebeuren en een goede bekende van dit blad speelde met toren en looper: Herman Grooten! Hij speelde tegen Rudi van Gool en wist op tijd een winnende stelling te bereiken. Zo zie je maar weer...

Wat gebeurt er als de Philidor-positie een rij naar links wordt verschoven? Dit is on-

derzocht door Lolli.

Lolli 1763



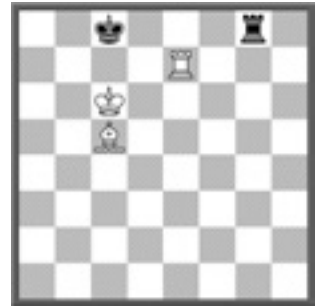
Deze stelling bemoeilijkt de winsttechniek iets omdat we minder ruimte hebben om via links wat te bereiken. De eerste zetten die we gaan spelen zijn gelijk aan die van Philidor.

1. **Te1-e8+** **Td7-d8**
2. **Te8-e7**

Zwart heeft nu meerdere zetten tot zijn beschikking. We gaan er twee van behandelen. Soms is een eindspelstudie zwoegen, maar uiteindelijk word je beloond.

2. ... **Td8-g8**

We beginnen met 2...Tg8 Wel eerst een waarschuwing vooraf! Dit is een extreem moeilijk eindspel door alle va-



rianten. Het zou te ver voeren om deze allemaal te tonen in de MP. Ik verwijs dan ook graag naar de handboeken over het eindspel. Eerlijk gezegd gaat het ook mij wel wat boven de spreekwoordelijke pet!

3. **Lc5-d6**

Belangrijk om vervelende schaakjes tegen te gaan.

3. ... **Kc8-d8**
4. **Te7-e6!**

Deze zet is erg belangrijk om de penning van de looper op de zesde rij eruit te halen.

4. ... **Tg8-h8**
5. **Ld6-e5**

Erg fijn dat de toren op e6 staat, nu is 5...Th6+ niet mogelijk.

5. ... Th8-f8
 6. Le5-g7 Tf8-g8
 7. Lg7-f6+ Kd8-c8



Nu volgt een prachtige zet, mogelijk gemaakt door de uitstekende positie van de witte loper.

8. Te6-e1!

Zie hoe de witte koning beschermd wordt tegen Tg6+ dankzij de loper. Het is echt een puzzel die erg nauw luistert! Misschien krijg ik nu wel mijn ontslag of toch op zijn minst een standje van Inge of Albert Jan want: wat moet dit eindspel in de MP??!! Toch is het genieten om een zet als 8.Te1 te zien gebeuren, laat staan deze zet zelf ooit te mogen uitvoeren: schaken op zijn best!

8. ... Tg8-f8

Op 8...Kb8 volgt: 9.Le5+ Kc8 (9...Ka7 10.Ta1#) 10.Ta1 Tg6+ 11.Ld6

9. Lf6-g7 Tf8-g8
 10. Te1-a1



Opeens is het voorbij. Op 10...Kb8 volgt de bekende wending: 11.Le5+ Kc8 12.Ta8# Best is nog 10...Kd8 11.Ta8+ Ke7 12.Txg8

Tijd voor de tweede optie. De afdaling langs de d-lijn.



2. ... Td8-d3
 3. Te7-a7

Ondanks de krapte gaan we nu toch via links!

3. ... Td3-b3

Op 3...Kb8 volgt 4.Ta1. Er dreigt Ld6+ en Ta8 mat van daar de penning van de loper door 4...Tc3. Maar: 5.Th1 en het is uit.



Analysediagram

4. Ta7-c7+ Kc8-b8

Op 4...Kd8 volgt 5.Tf7 en wit wint.

5. Tc7-h7 Kb8-a8

Een slimme zet bedoeld om Th8+ op te vangen met Tb8. Maar...

6. Th7-h4

Het is uit, er is geen verdediging meer tegen 7.Ta4+ Kb8 8.Ld6+ Kc8 9.Ta8+

De volgende keer de techniek die leidt tot remise, want je hoeft dit eindspel niet te verliezen!

Mat in 2 (wit aan zet)



Mat in 2 (wit aan zet)



Offeren op g7



Oliver de Hert

Ik heb het nagezocht en tot nog toe hebben we in deze rubriek driemaal het offer op h7 en driemaal het offer op f7 behandeld. Allemaal in aansluitende edities. Daarom is het nu het ideale moment om te beginnen aan het offer op g7!

We beginnen in goed gezelschap met de partij Euwe - Colle (Amsterdam 1928). Euwe heeft geen introductie: de enige Nederlandse wereldkampioen uit het rijtje van de 16 klassieke kampioenen. Van alle andere Nederlanders was Jan Timman het dichtst bij de titelenmomenteel is het Anish Giri. We gaan Anish volgentijdens het kandidatentoernooi in Rusland. Trouwens, bij het uitkomen van dit nummer zal

het in volle gang zijn!

Terug naar ons onderwerp, het offer op g7.



Vooraf ging: 1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pc3 Lb4 4.Dc2 b6 5.e4 Lb7 6.Ld3 Lxc3+ 7.bxc3 d6 8.Pe2 h6 9.0-0-0 10.f4 Pbd7 11.e5 Pe8 12.Pg3 c5 13.De2 Dh4 14.f5 cxd4 15.Tf4 Dd8 16.cxd4 dxe5 17.dxe5 Pc7 18.Tg4 De7

19. Tg4xg7+

Colle heeft zijn laatste zet vast te vlug gespeeld. Anders had hij 19.Txg7+ wel opgemerkt.

19. ... Kg8xg7

De koning naar h8 spelen redt de zaak evenmin: 19... Kh8 20.Th7+ [een offer op h7!] 20...Kxh7 [of 20...Kg8

21.Dg4+ Dg5 22.Lxg5] 21.f6+ met damevangst.

20. f5-f6+ Pd7xf6
21. e5xf6+ Kg7xf6

21...Dxf6 faalt op 22.Ph5+. Maar nu laat zwart mat in 1 toe. Zie jij deze zet ook?

Ons tweede voorbeeld is van de man die Euwe heeft verslagen. Deze zin kun je op twee manieren interpreteren. Euwe won de WK-match in 1935 van Aljechin en verloor deze in 1937. Aljechin is de enige schaker die als kampioen stierf. Fischer is nooit verslagen, toegegeven, maar zijn titel werd hem in 1975 ontnomen, dus technisch gesproken was hij in 2008 bij zijn overlijden geen wereldkampioen.



Vooraf ging: 1.d4 Pf6 2.c4 e6
3.Pf3 b6 4.g3 Lb7 5.Lg2 Le7
6.0-0 0-0 7.b3 Dc8 8.Pc3 d5
9.cxd5 Pxd5 10.Lb2 c5 11.Tc1
Pxc3 12.Lxc3 Td8 13.Dd2 Ld5
14.Df4 Db7 15.dxc5 bxc5
16.e4 Lc6 17.Pe5 Le8 18.Pg4
Pa6

De partij: Aljechin - Stoltz
(Nice 1931) ging verder met,
drie keer raden:

19.Lc3xg7 Kg8xg7

Terugnemen is hier niet per se
verplicht, maar wel de minste
van alle kwalen.

20.Df4-h6+ Kg7-g8

Op 20...Kh8, de enige ande-
re legale zet, volgt: 21.Pf6
[dreigt Dxh7#] 21...Lxf6
22.Df8#

21.e4-e5!!

Ik vind dit echt een prachtig
zetje! Hier zie je het keur-
merk van de meester. Met
tempowinst (de dame staat
aangevallen) verkrijgt Al-
jechin een steunpunt op f6.
Prachtig.

21. ... Le8-c6
22.Pg4-f6+ Le7xf6
23.e5xf6

En tegen het mat op g7 is geen
kruid gewassen.

Dan is het nu tijd voor ons
derde voorbeeld. En wie bet-
ter te nemen dan de opvolger
van Aljechin, Botwinnik, de 6e
wereldkampioen! Hij speelt
tegen een man die, als het in
zijn leven wat meer had mee-
gezetten, niet had misstaan
op het hoogste podium: Paul
Keres.



Vooraf ging: 1.d4 Pf6 2.c4 e6
3.Pc3 Lb4 4.e3 0-0 5.a3 Lxc3+
6.bxc3 Te8 7.Pe2 e5 8.Pg3 d6
9.Le2 Pbd7 10.0-0 c5 11.f3
cxd4 12.cxd4 Pb6 13.Lb2 exd4
14.e4 Le6 15.Tc1 Te7 16.Dxd4
Dc7 17.c5 dxc5 18.Txc5 Df4
19.Lc1 Db8 20.Tg5 Pbd7



21.Tg5xg7+ Kg8xg7
22.Pg3-h5+ Kg7-f8

Op 22...Kg6 volgt fraai de stil-
le zet 23.De3 en is het in alle
varianten uit. Kijk zelf maar.



Analysediagram

In de partij volgde nog:
23.Pxf6 Pxf6 24.Dxf6 Td7
25.Lg5 Kg8 26.Lh6 weer met
die matdreiging waar geen
verdediging tegen is.

Overigens valt iets anders op:
al deze partijen zijn begonnen
met 1.d4, dus wie durft nog
zeggen dat 1.d4 alleen maar
saai en positioneel is?

Veldmaarschaak



Dhr. Toeré

Hallo beste lezer! Ik heb me nu toch een prachtig spel voor je! Het heet veldmaarschaak. De naam is een samenvoeging van de woorden veldmaarschalk en schaak. We spelen op een gewoon schaakbord met alle stukken. Het doel is om de vlag van de tegenpartij te veroveren. De koning is de vlag en mag niet bewegen. De rangorde is erg belangrijk. We hebben van hoog naar laag:

De dame (maarschalk)

De toren (kolonel)

De loper (majoor)

Het paard (sergeant)

Het paard (mineur)

De pion (verkenner 5x)

De pion (bom 3x)

Hoog wint van laag. Bijvoorbeeld: een toren slaat een dame. De toren verdwijnt van

het bord. De dame kan alles slaan zonder te verdwijnen, zij is dus enorm belangrijk. Als een dame een andere dame slaat dan verdwijnen beide stukken. Elk stuk dat op een bom stapt verdwijnt. De bom blijft staan. Alleen een mineur kan een bom opruimen. Het paard is de mineur en als rang is het een sergeant. Hij kan dus alleen winnen van de verkenners. Pion slaat pion? Dan verdwijnen beide pionnen.

De pionnen zijn de verkenners maar drie van hen zijn een bom. Als bom mogen ze niet bewegen. Hoe herkennen we een bom? Om te bewijzen dat een pion een bom is hebben we een rond stukje papier onder de pion geplaatst. Er is na het Carnaval vast nog wel confetti over! Ideaal om hier te gebruiken. Hoe voorkomen we dat de tegenpartij ziet dat er een stukje confetti onder de pion geplaatst wordt? Dit brengt ons naar een volgend onderdeel van de spelregels. We moeten namelijk in het geheim ons leger wegzetten! We plaatsen daarom een scherm tussen beide kanten, een ander schaakbord of zo.

Je mag je stukken op de eerste drie rijen wegzetten. De pionnen mogen alleen op de tweede en derde rij. Vergeet niet de confetti onder de drie bommen! Let goed op waar je je koning (vlag) wegzet.

Dan is er ook nog een moeras (de centrumvelden) waar je omheen moet spelen. Over het moeras springen mag niet!

Een beginopstelling kan zijn:



De spelers worden veldmaarschalken genoemd. Ze hebben hun legers blind weggezet en moeten nu aan de slag. Laat ons een partij spelen.

1. Ta3xa6

De loper van a6 verdwijnt van het bord (kolonel tegen majoor). En dat was nodig want

er dreigde 1...Lxf1 (majoor slaat sergeant/mineur)

1. ... **Ta7xa6**

Kolonel slaat kolonel: beide stukken verdwijnen.



Wit wil graag 2.Lxe6 spelen, maar mag niet door het moeras heen!

2. **Dd2-d3** **Ta8xa2**

3. **Dd3-a6**

De dame (maarschalk) dreigt de toren (kolonel) te slaan.

3. ... **Dc7-c4**

4. **Da6-a8**

Oei, die torenvangst lijkt een afleiding te zijn geweest! Er dreigt Dxf8 en Dxc8 met winst van de vlag (en de partij). Ook 4...Dxf1 5.Dxf8 Dxc1 6.Dxc8 komt voor zwart te laat.

4. ... **Dc4-c8**

Wat anders?

5. **Da8xa2** **Pf6-g4**



Zwart staat een volle kolonel achter. De extra witte kolonel staat echter vast bij de eigen vlag, vast bedoeld als extra bescherming.

6. **h3xg4**

Aha, pion h3 was dus geen bom! Verkenner slaat sergeant: de h3-pion verdwijnt. Maar met de bedoeling om de h2-toren in het spel te brengen.

6. ... **Pg4xe3**

Dit bleek een bom te zijn! Wit dient dan ook even: "boem" te zeggen. Er zijn nog maar twee witte bommen over. Zie ook dat het paard over het moeras is gegaan. Dat mag het paard wel.

7. **Pf1xe3** **h6-h5**

8. **Th2xh5**



De enig overgebleven kolonel is losgebroken. Het witte plan is dames ruilen en dan met de toren binnenkomen en dan is er geen verdediging tegen Txf8 en T veroverft vlag.

8. ... **Pe6-f4!**

9. **Da2-a8** **Dc8-h3!**

10. **Da8xf8** **Dh3xh1**

Zwart heeft de witte vlag eerst en wint!

Rest me nog te vermelden dat als een zijde pat staat het remise is! Let daar goed op. Leg ook een vierkant op het centrum, dit laat goed zien waar het moeras is. Overigens staat het je vrij om regels toe te voegen. Maak zo je eigen variant van veldmaarschaak!

Te goed, zelfs voor remise



André van der Graaf

Soms heb je een stelling waarin je meer stukken hebt dan je tegenstander. Of een stelling waarin jouw stukken veel beter staan, maar soms... Zoals altijd bij studies hebben we een uitzondering paraat! Een stelling waarmee iets raars aan de hand is. Deze keer slechts één studie, maar wel een waarbij er een paar leuke zijvarianten aanwezig zijn. In de volgende stelling staat zwart zo goed, dat hij toch zou moeten kunnen winnen??!

Lazard 1935



Wit aan zet maakt remise.

We zien dat de zwarte pionnen bijna aan de overkant zijn. Ook zien we dat de zwarte pionnen veel beter staan dan de witte.

De oplossing ligt redelijk voor de hand:

1. d6-d7

Lf8-h6



Zwart dreigt nu mat te zetten met een zet van de koning. De pion op d7 laten promoveren tot dame helpt niet! We kijken toch maar even:

2. d7-d8D

Ke3-e2+

3. Dd8-d2

Lh6xd2#

Nee, dit werkt niet. Wit moet uit een ander vaatje tappen.

2. La3-f8

Deze zet dan? Wit valt de zwarte loper aan. Dit is bedoeld om iets aan het aftrek-



schaak te doen. Wit houdt de zwarte loper bezig zodat hij geen tijd meer heeft voor de aftrekaanval.

2. ...

Lh6-g5

3. Lf8-e7



Dit lijkt wel te werken! Stel, zwart slaat de loper:

3. ...

Lg5xe7

4. d7-d8D

Le7xd8

Pat! Ook hier geen winnende combinatie voor zwart.

Hoe zit het dan met 2...Lf4 i.p.v. 2...Lg5? Dus vanaf het

begin:

1. d6-d7 Lf8-h6
 2. La3-f8 Lh6-f4



Maakt deze zet verschil? Wit probeert sowieso hetzelfde plan. De zwarte loper bezighouden!

3. Lf8-d6

Zwart heeft echter een leuke truc achter de hand.

3. ... Lf4xd6!

Nodigt wit uit tot promotie. En waarom ook niet?

4. d7-d8D Ld6-f4!!!!



Promotie tot dame is een blunder!! Wit moet de dame ruilen voor de loper om mat te voorkomen. Een voorbeeld: 5.Dd2+ Kf3 6.Dxf4+ Kxf4 7.Kd2 Kf3 8.Kc1 Kg2 en wint. Probeer zelf maar alle andere damezetten. Zwart wint dan toch? Nee, ook wit heeft een truc achter de hand:

4. d7-d8T!!



Het is remise na 4...Lxh2 5.Td3+ Ke4 6.Te3+ Kxe3 met pat, of anders pakt wit pionnen mee.

4. ... Ld6-f4



Dezelfde superzet als na pro-

motie tot dame. Maar nu werkt ie niet!

5. Td8-d2

Als zwart nu de koning speelt is het pat.

5. ... Lf4-g5

Zwart probeert een tempo-zetje. Wit heeft geen tempo-zetten en als hij de toren voor de loper moet geven is het gewonnen voor zwart! Gelukkig voor wit is de loper nu onverdedigd en kunnen we die aanvallen!

6. Td2-d5 Ke3-f4
 7. Td5-d2 Lg5-h6

Zelfde truc, zelfde oplossing.

8. Td2-d6 Kf4-g5
 9. Td6-d2

Zwart heeft niet beter dan met 9...Kh5 pat te maken.

De dame was veel te wendbaar om dit eindspel remise te kunnen maken, de toren kon het gelukkig wel.

De volgende keer gaan we weer drie studies doen, twee makkelijke om erin te komen en daarna weer een moeilijke om het af te leren.

Mat in één (Oplossing schaakverhaal van Kees)

Mat in één in het diagram van bladzijde 5 is: 1.Da3#

Wil je matten?

Bladzijde 10

Diagram 1 (linksboven) 1.Tg7+ Kxg7 2.Dh7#

Diagram 2 (rechtsboven) 1.Db8+ Pxb8 2.Td8#

Diagram 3 (midden links) 1.Dxh8+ Lxh8 2.Txh8#

Diagram 4 (midden rechts) 1.Td7+ Lxd7 [1...Dc7 2.Txc7#] 2.Dxa6#

Diagram 5 (linksonder) 1.Dh8+ Kxh8 2.exf8D#

Diagram 6 (rechtsonder) 1.Dxf7+ Lxf7 2.Lxf7#

Bladzijde 11

Diagram 1 (linksboven) 1.Dxf6+ Pxf6 [1...Pe7 2.Dxe7#] 2.Le7#

Diagram 2 (rechtsboven) 1.Da8+ Txa8 2.Txa8#

Diagram 3 (midden links) 1.Dxg7+ Kxg7 2.Tg3#

Diagram 4 (midden rechts) 1.Dxg6+ hxg6 2.Lxg6#

Diagram 5 (linksonder) E. Backe 1967 sleutelzet 1.Ta1

Diagram 6 (rechtsonder) G. Balló 1927 sleutelzet 1.Lxa3+

Hertenspinsels (Oplossingen van bladzijde 20)

Diagram 1 (Siciliaans) 1...De5+ en 2...Dxa1

Diagram 2 (Damegambiet) 1...Pxd5!! 2.Lxd8 Lb4+ 3.Dd2 Lxd2+ 4.Kxd2 Kxd8

Diagram 3 (Albins tegengambiet) 1...exf2+ 2.Ke2 fxc1P+ 3.Ke1 Dh4+

Diagram 4 (Frans) 1.Pxd4 Dxd4? 2.Lb5+ Ld7 3.Lxd7+ Kxd7 4.Dxd4

Diagram 5 (Siciliaans) 1.Lxf7+ Kxf7 2.Dxd8

Diagram 6 (Hollands) 1.Dxh5+ Txh5 2.Lg6#

Minorpromotieopgave (bladzijde 2)

Tijd voor een juweeltje van De Feijter. Wit begint met: 1.h7! c1D 2.Pxc1 g3! [dreigt vervelend g2+] 3.Lxg3 Tb7 4.Lc7! [4.h8D werkt niet wegens 4...Th7+ 5.Dxh7 met pat] 4...Tb4

[zwart probeert hetzelfde, nu via de vierde rij] 5.h8T! [ook hier is 5.h8D een fiasco wegens 5...Th4+ 6.Dxh4 weer met pat] 5...Tc4 [een laatste poging. Als er een stuk valt, is het remise]

6.Tf8+ Ke1 7.Lf4 [maar nu staat alles netjes gedekt. Wit wint]

Jeugdkalender

April


- 5 District Cup 7
- 5 Jong Talenttraining 8 (Dolf Meijer) in Best
- 10 en 11 NK Jeugd E in Waalwijk
- 19 NBSB Pupillendag FGH in Roosendaal
- 19 Open Snelschaakkampioenschappen in Roosendaal
- 26 t/m 30 NK Jeugd ABC in Almelo

Mei

- 1 en 2 NK Jeugd ABC in Almelo
- 9 1e klasse A jeugdclubcompetitie promotiewedstrijden
- 17 Jong Talenttraining 9 (Dolf Meijer) in Best
- 21 t/m 23 NK Jeugd D in Rijswijk

Juni

- 1 BG4 HMC jeugdtoernooi in Den Bosch
- 6 NK schoolteams BO finaledag 1 in Gouda
- 13 NK schoolteams BO finaledag 2 in Gouda
- 14 Jong Talenttraining 10 (Dolf Meijer) in Best
- 20 Nationale Pupillendag FGH in Maastricht
- 27 NK 345 Toernooi in Utrecht
- 28 reserve Jong Talenttraining (Dolf Meijer) in Best



"Iemand die geen fout
kan maken, is tot niets in staat"
(Abraham Lincoln)



Lentekriebels

Bij het uitkomen van dit blad, zo rond eind maart, is de lente begonnen. Bij het schrijven van deze Hertenspels is daar nog niets van te merken! Ik ben net kletsnat mijn nieuwe woning binnengestrompeld en heb de nodige verwarming opgezocht. O, was het nu maar al lente of zomer! Lekker warm. Ik heb zeker en vast de lentekriebels! Ook achter mijn bord denk ik aan het begin van het jaar. Hoewel het op 1 januari winter is, is het eerstbeginnende seizoen toch de lente. Vandaar zes stellingen over het begin van de schaakpartij, te weten de opening. De bovenste drie zijn voor zwart en de onderste drie voor wit. Wit hoeft niet altijd boven zwart te staan!



1



2



3



4



5



6

Hertenspels